

Juryrapport 13e ABN AMRO Kunstprijs

De jury van de dertiende ABN AMRO Kunstprijs is vereerd de prijs toe te kennen aan Ivna Esajas. Esajas werkt op de grens van teken- en schilderkunst en schept in dat tussengebied volgens de jury een uiterst intrigerende wereld. Een wereld waarin alles gelijkwaardig lijkt en in elkaar overvloeit en waarin niets zonder elkaar lijkt te kunnen bestaan. Het spel tussen voor- en achtergrond en tussen figuren, verhalen en tijden symboliseert het zoeken naar een balans tussen saamhorigheid en frictie die de kern van haar werk uitmaakt. Daarin probeert Esajas zich te verbinden met tradities, de (kunst)geschiedenis en verhalen over de zwarte gemeenschap en cultuur.

De jury is enthousiast over Esajas' rijke en oorspronkelijke beeldtaal, die zowel teer en subtiel is als krachtig en overtuigend. In heldere, elegante lijnen en mat-transparante kleurvlakken construeert ze bedrieglijk eenvoudige scènes. Vaak zijn het personages en groepsportretten die je blik gevangenhouden, omdat figuren in elkaar grijpen en met elkaar zijn verstrengeld, waardoor het perspectief voortdurend kantelt. Esajas' inspiratiebronnen zijn mythes en persoonlijke verhalen, zwart feminisme, sciencefiction, literatuur en het dagelijks leven. Vanuit die mengeling van invloeden bouwt ze een poëtisch universum dat voortdurend in beweging is, maar altijd in balans. De jury waardeert de manier waarop Esajas de schoonheid en noodzakelijkheid van saamhorigheid, maar ook de complexiteit die ermee gepaard kan gaan, op een verrassende manier voor het voetlicht brengt.

Esajas studeerde aan de HKU in Utrecht; later volgde ze de tijdelijke master Blacker Blackness aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. In haar recente tentoonstelling bij Metro54, *Sister Mine. Between holding on and letting go*, werd duidelijk hoezeer Esajas haar eigen weg volgt, los van modes, tradities en de tijdgeest. Ze werkt bijvoorbeeld vooral op de achterzijde van het opgespannen doek, waardoor het

spieraam met de uitstekende stukjes doek een ruige omlijsting vormt. Soms is het spieraam verdwenen en bestaat het kader uit een kleurig gestikte band. Een andere keer dient de lade van een kastje als drager voor een werk. Keuzes die voor haar voortvloeien uit het werk zelf, al doende. Die intuïtieve en bijna zorgvuldig afgewogen spontaniteit is voelbaar en die ziet de jury terug in haar hele werkwijze. Esajas begint doorgaans zonder vooropgezet idee. Ze reageert op vlekken en lijnen op het doek, totdat er vormen ontstaan die tot verhalen kunnen leiden. Die onderzoekt ze dan en werkt ze uit in potlood, houtskool, verf en borduurdraad. "Between holding on and letting go" – een citaat van James Baldwin, die voor Esajas een belangrijke inspiratiebron is – duidt hier niet alleen op de emotionele wisselwerking tussen loslaten en vasthouden, maar ook op haar werkproces: in het spanningsveld tussen sturing en toeval ontstaan beelden die ook voor Esajas zelf verrassend zijn. Tegelijkertijd bewondert de jury de gelaagdheid van haar werk: daarmee roept ze zonder fingerwijzingen te geven vragen op over hoe we ons als mensen in de steeds individualistischere samenleving tot elkaar en de geschiedenis verhouden.

De ABN AMRO Kunstprijs is een prijs voor vrouwelijk talent in Nederland. De kwaliteit en de eigenheid van het werk zijn daarbij leidende criteria. Ivna Esajas is volgens de jury een kunstenaar die onafhankelijk werkt van instituties en de verwachting en goedkeuring van de kunstwereld. De wijze waarop ze haar eigen persoon buiten de openbaarheid houdt komt voort uit haar overtuiging dat het werk voor zichzelf moet spreken. Uit de waardering voor haar recente werk en presentaties blijkt hoezeer het daarin slaagt. De jury is echter van mening dat Esajas' werk in Nederland meer aandacht verdient en vindt dit een uitgelezen moment haar daarbij te ondersteunen. Daarom is de jury verheugd om haar de dertiende ABN AMRO Kunstprijs toe te kennen.

Jury van de dertiende ABN AMRO Kunstprijs

Danila Cahen, curator ABN AMRO Kunstcollectie

Natasja Kensmil, beeldend kunstenaar

Erica Kostelijk, directeur Transaction Banking ABN AMRO

Emily Pethick, directeur Rijksakademie, Amsterdam

Rein Wolfs, directeur Stedelijk Museum, Amsterdam

Tekst juryrapport

Esther Darley namens de jury